

נזיר סא

עניין: נכרי בכיבוד אב ואם

קידושין לא.

לי אלא אין אני מבקש מכם אלא אותו ממון שהפסדתי בשביל כבוד אבא וא"ר³⁶ חנינא ומה מי שאינו מצווה ועושה כך מצווה ועושה עאכו"כ³⁷ דאר"ח גדול מצווה ועושה ממי שאינו מצווה ועושה אמר רב יוסף מריש

רמב"ן בראשית א, יג

(יג) חמס. הוא הגזל והעושה. ונתן לנח הטעם בחמס ולא הזכיר השחתת הדרך³⁷, כי החמס הוא החטא הידוע והמפורסם³⁸.

ורבותינו אמרו (סנהדרין קח) שעליו נתחתם גזר דינם. והטעם מפני שהיא מצוה מושכלת אין להם בה צורך לנביא מזהיר³⁹, ועוד שהוא רע לשמים ולבריות⁴⁰. והנה הודיע לנח החטא שעליו בא הקץ

רמב"ם פ"ה מהלכות ממרים

על אביו אינו חייב על אמו: **יא** הגר אסור לקלל אביו העכו"ם ולהכותו. ולא יבזהו כדי שלא יאמרו באו מקדושה חמורה לקדושה קלה שהרי זה מבזה אביו. אלא נוהג בו מקצת כבוד. אבל העבד אין לו ייחוס אלא

הסכמת הנצי"ב על ספר אהבת חסד

ומ"מ יש מ"ע בתורה כמו והחזקת בו, ועוד אם כסף תלוה וגו', היינו כדי ללמדנו אשר מלבד שאנחנו מצווים על ג"ח מחמת חובת האדם לאדם עוד אנו מצווים עליה מצד התורה כמו כל חוקי התורה שאין הדעת אנושי נותן להם. והנפקא מינה בזה נתבאר בפ' כבד את אביך וגו' למען יאריכון ימיך על האדמה אשר ה' אלקיך נותן לך. ואינו מובן מאי דייק המקרא על האדמה וגו', והרי אפילו על מצות שלוח הקן דקלה כתיב סתם והארכת ימים מכש"כ כיבוד אב ואם החמורה. אלא בא הכתוב ללמדנו דאע"ג דכיבוד אב ואם הוא מצוה שדעת האדם נותן לה וגם אומות העולם מצווים עליה בחובת האדם ומקבלים עליה שכר כמו בני נח ודמא בן נתינה כידוע. מכל מקום ציונו הקב"ה בעשרת הדברים להזהירנו מצד חוקי התורה לכבד חובת האדם. והנ"מ בזה הוא לענין שכרה. דחוקי התורה אפי' מצוות שאין תלויים בארץ ונוהג אפי' בחו"ל מ"מ מיוחדות המה בא"י יותר ומש"ה נקראת תורת אלקי הארץ כמש"כ הרמב"ן בחומש בפ' תולדות (בראשית כ"ו ה') ובכמה מקומות. וא"כ שכרה יותר הוא בארץ מבכל מקום.

משו"ה ביאר הכתוב דגם על מצות כיבוד אב ואם שהיא מצוה חובת האדם ואין נ"מ בזה א"י מבכל התבל, מ"מ היא מצוה חוקית ג"כ ושכרה יותר על האדמה וגו', וממילא נ"מ לדינא, דאחר דכיבוד או"א היא חוקית כמו כל מצוות שבתורה, עלינו עם ה' ללכת בה על פי חוקי התורה דוקא ולא על פי דעת אנושי. למשל בעכו"ם שבא על בת ישראל והוליד בן ויש לו אם ולא אב, מן התורה חייב בכבוד אם יותר מכבוד אב, ועוד הרבה דינים.